

Anvisning för användning av termerna ”Berörda minderåriga” och ”Information om berörda minderåriga”.

Syfte med dokumentationen.....	1
Bakgrund.....	1
Om vilka minderåriga ska dokumentation göras?.....	2
Termerna är avsedda att användas i följande situationer:.....	2
Dessa termer omfattas:.....	3
Information som ingår	3

Syfte med dokumentationen

- Att identifiera barn med behov av stöd och på ett strukturerat sätt tydliggöra att man tagit ställning till om stödbehov föreligger.
- Att all personal ska uppmärksamma och beakta behovet av stöd hos patienternas barn.
- Att patienterna och deras barn ska erbjudas samtal med information om förälderns sjukdom och stöd att hantera konsekvenser av förälders sjukdom.
- Att patientens behov av stöd i sin föräldraroll uppmärksammas.

Bakgrund

I hälso- och sjukvårdslagen (1982:763) (HSL) och patientsäkerhetslagen (2010:659) 6 kap. 5§ föreskrivs att barns behov av information, råd och stöd särskilt ska beaktas av hälso- och sjukvården och dess personal, om barnets förälder eller någon annan vuxen som barnet varaktigt bor tillsammans med

- har en psykisk sjukdom eller en psykisk funktionsnedsättning,
- har en allvarlig fysisk sjukdom eller skada,
- är missbrukare av alkohol eller annat beroendeframkallande medel eller
- oväntat avlider.

Bestämmelsernas syfte är att med ett tydligt barnperspektiv skydda och stärka barn i situationer som upplevs hota barnens säkerhet och trygghet och bör ses som ett komplement till den anmälningsskyldighet som föreskrivs i 14 kap. 1 § socialtjänstlagen (2001:453) – SoL - och som ett förtydligande av hälso- och sjukvårdens och dess personals skyldigheter att samverka kring barn som far illa eller som riskerar att fara illa.

Om vilka minderåriga ska dokumentation göras?

Med *minderårig* avses varje person under 18 år, d.v.s. detsamma som i 1 kap. 2 § socialtjänstlagen (2001:453) (SoL).

Minderåriga som alltid ska dokumenteras:

- 1. Barn som patienten är vårdnadshavare till**
Avser både gemensam och enskild vårdnad
- 2. Hemmavarande barn som bor varaktigt i hemmet**
Avser biologiska/adopterade barn, styvbarn, familjehemsplacerade barn samt andra barn som bor varaktigt i patientens hem
- 3. Biologiska/adopterade barn**
Avser barn oavsett om de är hemmavarande eller ej och oavsett om patienten är vårdnadshavare eller ej

Minderåriga som ska dokumenteras efter behandlarens bedömning och i samråd med patienten:

Bedömning görs utifrån om den minderåriga har en relation till patienten och berörs av patientens sjukdom.

- 1. Barn som vistas eller bor tillfälligt i patientens hem**
Exempel: Styvbarn som bor största delen av tiden hos den andra föräldern, men som viss tid vistas hos föräldern som bor med patienten.
- 2. Barn som har en relation till patienten och som berörs av patientens sjukdom, men som inte bor eller vistas i patientens hem**
Exempel: Patientens syskonbarn/andra nära släktingars barn/nära vänners barn som patienten har en nära relation till och där patienten vistas mycket i barnets hem. Barn som vistas mycket i patientens hem, kan här t.ex. avse en far- eller morförälder eller annan släkting eller nära vän/anhörig till familjen.

Termerna är avsedda att användas i följande situationer:

- Vid första besök av personer som:
  - har en psykisk sjukdom eller en psykisk funktionsnedsättning,
  - har en allvarlig fysisk sjukdom eller skada,
  - är missbrukare av alkohol eller annat beroendeframkallande medel
- Då en person som varit i kontakt hälso- och sjukvården oväntat har avlidit
- Vid besök på akutenheter: kontrollera om dokumentation finns och om den är aktuell. Vid behov dokumentera och ta ställning till åtgärder.
- Alltid vid inläggning inom heldygnsvården, kontrollera om dokumentation finns och om den är aktuell. Vid behov dokumentera och ta ställning till åtgärder.
- Vid övriga besök kom ihåg att uppdatera dokumentationen:
  - När familjebild, livssituation förändras
  - När misstanke föreligger att barn påverkas av patientens sjukdom.
  - När misstanke finns att barn far illa.
  - När/om barnsamtal erbjudits/genomförts eller annan åtgärd utförts.
  - Minst 1 ggr/år i samband med utvärdering av genomförd behandling/insats.

Dessa termer omfattas:

Berörda minderåriga är en term där behandlaren anger om det finns berörda minderåriga (Ja/Nej/Oklart). Om behandlaren svarar ja på denna fråga ska även termen Information om berörda minderåriga användas. Denna term har ett antal informationsfält som ska fyllas i för varje aktuell minderårig (se nedan).

Information som ingår

Informationsfält i termen *Information om berörda minderåriga*:

Dokumentationen sker antingen i form av fritext eller med hjälp av fasta alternativ.

- **Födelseår** - årtal, fyra siffror
- **Kön**, valbara alternativ enligt följande; - pojke, - flicka, - oklart.
- **Tilltalsnamn** - fritext
- **Vistas i patientens hushåll** – (uppskattad genomsnittlig tid per vecka som barnet och patienten tillbringar i samma hushåll), valbara alternativ enligt följande; - regelbundet motsv. minst 4 dagar/dygn per vecka, - regelbundet motsv. 1-3 dagar/dygn per vecka, - regelbundet motsv. mindre än 1 dag/dygn per vecka, - ibland, - aldrig
- **Vårdnadshavare**, valbara alternativ enligt följande; -patienten, enskild vårdnad, - patienten, gemensam vårdnad, - annan/andra, -oklart.
- **Patientens relation till barnet**, valbara alternativ enligt följande; - far/adoptivfar, - mor/adoptivmor, - styvfar, - styvmor, - syster, - bror, -mormor, -morfar, - farmor, - farfar, - annan släkting, - fosterfar, - fostermor, - annan relation.
- **Annan viktig person för barnet** - fritext
- **Erbjudits barnsamtal**, valbara alternativ enligt följande; - Ja, - Nej, - Oklart.
- **Genomfört barnsamtal**, valbara alternativ enligt följande; - Ja, - Nej, - Oklart.
- **Annan åtgärd** - fritext (här kan andra åtgärder anges såsom kontakt med BUP, skola, nätverksmöte etc.)

Kompletterande text kan även skrivas i fritextfältet under de strukturerade informationsfälten

2011-06-16

Ansvariga för anvisningen:

Termgruppen för psykiatri och habilitering inom Samverkan TakeCare

c/o Mattias Agestam,
Ordförande

Medicinskt sakkunnig
Verksamhetsstöd eHälsa
SLSO
mattias.agestam@sll.se